

SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM
GYŐR

KÓDOLÁSELMÉLET

Nagy Szilvia

1. Lineáris blokk-kódok

Shannon hírközlési modellje

Blokk-kódok

Shannon hírközlési modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-kódok

Generátor-mátrix

Paritásmátrix, szindróma

Hamming-kódok

Ciklikus kódok

Reed—Solomon-kódok

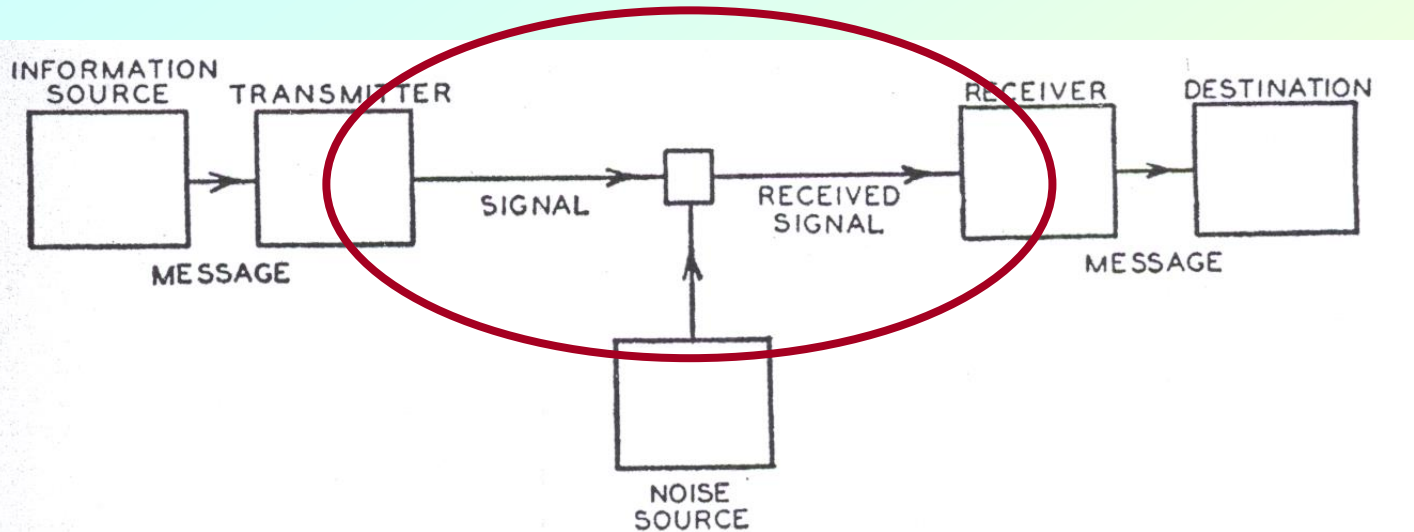

Fig. 1—Schematic diagram of a general communication system.

információforrás

adó

csatorna – zajforrás

vevő

rendeltetési hely

Kódok halmaza, csatornakódolás

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A C^n tér azon K részhalmazát, amelyet a kódszavak alkotnak, **kód**nak nevezik.

- Csatornakódolás:

$$F : B^l \mapsto K$$

- Dekódolás:

- döntés:

$$G : C^n \mapsto K$$

- a kódolás inverze:

$$F^{-1} : K \mapsto B^l$$

Kódtávolság, javítható hibák száma

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egy K kód kódtávolsága:

$$d_{\min} = \min_{\mathbf{c} \neq \mathbf{c}'; \mathbf{c}, \mathbf{c}' \in K} d(\mathbf{c}, \mathbf{c}')$$

a kódszavak közötti Hamming-távolság minimuma.

Hibajelzés lehetséges, ha a \mathbf{c} kódszavunkból keletkezett \mathbf{v} nem egy másik érvényes kódszó: $\mathbf{v} \notin K$. Ha ν a hibák száma, akkor $\nu < d_{\min}$ hibát lehet biztosan jelezni.

Törléses hibák javítása: $\nu < d_{\min}$

Egyszerű hibák javítása: $\nu < (d_{\min} - 1) / 2$

Lineáris blokk-kódok

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

**Lineáris blokk-
kódok**

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Blokk-kódok: a tömörített üzenet k hosszúságú blokkjaihoz rendelnek egy-egy n hosszúságú kódszót. ($n > k$)

Lineáris blokk-kódok olyan blokk-kódok, melyekre a kódszavak halmaza lineáris tér: K altere C^n -nek.

Ha K lineáris tér (k dimenziós), akkor $\exists \{ \mathbf{g}_0, \mathbf{g}_1, \dots, \mathbf{g}_{k-1} \}$ **bázisrendszere**, és minden \mathbf{c}_i kódszó kifejthető e bázisrendszer szerint:

$$\mathbf{c}_i = \sum_{j=0}^{k-1} \alpha_{ij} \mathbf{g}_j$$

Lineáris blokk-kódok

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk- kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Minden \mathbf{c}_i kódszó kifejezhető a bázisrendszer szerint:

$$\mathbf{c}_i = \sum_{j=0}^{k-1} \alpha_{ij} \mathbf{g}_j$$

Ha a \mathbf{g}_j -k adottak, akkor a \mathbf{c}_i -ket jól leírják a kifejtési együtthatóikból álló sorvektorok:

$$\vec{\alpha}_i = (\alpha_{i0} \quad \alpha_{i1} \quad \dots \quad \alpha_{in})$$

A bázisrendszer választása még adott K mellett sem egyértelmű. Más-más bázisrendszerhez más és más együtthatók tartoznak.

Generátormátrix

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor- mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A $\{ \mathbf{g}_0, \mathbf{g}_1, \dots, \mathbf{g}_{k-1} \}$ bázisvektorokból az alábbi szabály szerint épített \mathbf{G} mátrix a kód generátormátrixa:

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} \mathbf{g}_0 \\ \mathbf{g}_1 \\ \vdots \\ \mathbf{g}_{k-1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} g_{00} & g_{01} & \dots & g_{0(n-1)} \\ g_{10} & g_{11} & \dots & g_{1(n-1)} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ g_{(k-1)0} & g_{(k-1)1} & \dots & g_{(k-1)(n-1)} \end{pmatrix}$$

Az üzenet $(b_{i0} \ b_{i1} \ \dots \ b_{ik-1})$ együttthatóiból a \mathbf{G} mátrix segítségével megkapható a kódszó:

$$\mathbf{c}_i = \mathbf{b}_i \cdot \mathbf{G}$$

Generátormátrix

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor- mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A k darab választott bázisvektor mindegyike n hosszúságú, ugyanakkor egy k -dimenziós teret írnak le (ehhez k komponens is elég lenne): $n-k$ **szimbólum felesleges, redundáns**.

Ezek a szimbólumok nem tartalmaznak új információt, őket használjuk fel arra, hogy a kódszavak Hamming-távolsága nagy legyen, ők teszik lehetővé a hibajelzést és -javítást.

Csatornakódolás során az entrópia csökken.

Paritásmátrix, szindróma

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

**Paritásmátrix,
szindróma**

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A csatorna kimenetén kapott \mathbf{v} vektorról el kell dönteni, hogy kódszó-e. Ha a \mathbf{v} vektor paritásellenőrző \mathbf{H}^T mátrixszal (paritásmátrixszal) vett szorzata $\mathbf{0}$, akkor \mathbf{v} kódszó, ha nem, akkor $\mathbf{v} \notin K$.

A \mathbf{v} vektor \mathbf{H}^T paritásmátrixszal vett szorzata a vektor szindrómája:

$$\mathbf{s} = \mathbf{v} \cdot \mathbf{H}^T = \begin{cases} \mathbf{0}, & \text{ha } \mathbf{v} \in K \\ \text{nem } \mathbf{0}, & \text{ha } \mathbf{v} \notin K \end{cases}$$

A $\mathbf{c}_i = \mathbf{b}_i \cdot \mathbf{G}$ kódszavakra tehát:

$$\mathbf{0} = \mathbf{s} = \mathbf{c}_i \cdot \mathbf{H}^T = \mathbf{b}_i \mathbf{G} \cdot \mathbf{H}^T \quad \forall i\text{-re, így } \mathbf{G} \cdot \mathbf{H}^T = \mathbf{0}.$$

Ezt használják fel \mathbf{H}^T előállítására.

Szisztematikus kódok paritásmátrixa

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

**Paritásmátrix,
szindróma**

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A szisztematikus
kódok
generátormátrixa
egyszerű szerkezetű:

$$\mathbf{G}_{k \times n} = \begin{array}{|c|c|} \hline \mathbf{I}_{k \times k} & \mathbf{P}_{k \times (n-k)} \\ \hline \end{array}$$

Paritásmátrixuk
szintén egyszerű és a
 \mathbf{G} mátrixból könnyen
előállítható:

$$\mathbf{H}^T_{n \times (n-k)} = \begin{array}{|c|} \hline \mathbf{P}'_{k \times (n-k)} \\ \hline \mathbf{I}_{(n-k) \times (n-k)} \\ \hline \end{array}$$

Belátható, hogy $\mathbf{P} = -\mathbf{P}'$

Hibavektorok és mellékosztályaik

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

**Paritásmátrix,
szindróma**

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Legyen a vett \mathbf{v} vektorunk

$$\mathbf{v} = \mathbf{c} + \Delta\mathbf{c}$$

ahol $\Delta\mathbf{c}$ a **hibavektor**. A \mathbf{v} szindrómája ekkor

$$\mathbf{s} = \mathbf{v} \cdot \mathbf{H}^T = (\mathbf{c} + \Delta\mathbf{c}) \cdot \mathbf{H}^T = \mathbf{0} + \Delta\mathbf{c} \cdot \mathbf{H}^T$$

ami pont a $\Delta\mathbf{c}$ szindrómája.

A $\Delta\mathbf{c}_i$ hibavektor által a K kódból generált M_i **mellékosztály** azon \mathbf{v}_k vektorok halmaza, amelyek a $\mathbf{c}_k \in K$ kódszavakból jönnek létre. Az M_i mellékosztály összes elemének a szindrómája azonos: megegyezik $\Delta\mathbf{c}_i$ szindrómájával.

Hibavektorok és mellékosztályaik

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

**Paritásmátrix,
szindróma**

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A $\Delta \mathbf{c}_i$ hibavektorok egy része előáll egy másik $\Delta \mathbf{c}_j$ hibavektorból egy kódszó hozzáadásával:

$$\Delta \mathbf{c}_i = \mathbf{c}_k + \Delta \mathbf{c}_j$$

Ezeknek a szindrómája és egyben a mellékosztálya azonos lesz.

Mivel a mellékosztályok elemei egy hibavektorból a kódszavak hozzáadásával állnak elő, a mellékosztályok tartalmazzák az összes azonos szindrómájú hibamintázatot.

Hibavektorok és mellékosztályaik

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

**Paritásmátrix,
szindróma**

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A \mathbf{v} vektorok tehát több $\Delta\mathbf{c}_{ij}$ -ből is előállnak, más és más \mathbf{c}_j kódszóból.

(Mindig csak egy mellékosztály $\Delta\mathbf{c}_{ij}$ -iből!
A szindróma azonos.)

El kell dönteni, melyik kódszóba javítsuk őket. Abba a kódszóba javítjuk \mathbf{v} -t, amelyiktől a **legkisebb a Hamming-távolsága**.

Egy $\mathbf{a}=(a_0, a_1, \dots, a_{n-1})$ **vektor** $w(\mathbf{a})$ **súlya** a nem nulla a_j komponenseinek a száma.

A legkisebb súlyú $\Delta\mathbf{c}_{ij}$ hibamintázat eredményezi az eredeti \mathbf{c} vektortól a legkisebb Hamming-távolságbeli eltérést.

Hibavektorok és mellékosztályaik

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

**Paritásmátrix,
szindróma**

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A legkisebb súlyú $\Delta \mathbf{c}_{ij}$ hibamintázat eredményezi az eredeti \mathbf{c} vektortól a legkisebb Hamming-távolságbeli eltérést.

A \mathbf{v} vektor szindrómájához tartozó mellékosztályból a legkisebb súlyút, $\Delta \mathbf{c}_{ij0}$ -t, vesszük hibavektornak, ezzel javítjuk ki \mathbf{v} -t: $\mathbf{c}_{\text{becsült}} = \mathbf{v} - \Delta \mathbf{c}_{ij0}$

A mellékosztályok legkisebb súlyú elemeit a mellékosztályok vezető elemeinek nevezik.

Hamming-kódok

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A Hamming-kódok olyan perfekt kódok, amelyek egy egyszerű hibát képesek kijavítani.

Bináris Hamming-kódok esetén mind a tömörített üzenet, mind a kódszavak csak 0-kból és 1-esekből állnak: $\mathbf{b} \in \{0, 1\}^k$, $\mathbf{c} \in \{0, 1\}^n$.

A csatorna által a \mathbf{v} -ben létrehozott (egyetlen) hiba csak 1 nagyságú lehet, csak a pozíciója kérdéses.

Bináris Hamming-kód

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Legyen a paritásmátrix

$$\mathbf{H}^T = \begin{pmatrix} \mathbf{h}_0 \\ \mathbf{h}_1 \\ \vdots \\ \mathbf{h}_{n-1} \end{pmatrix}, \quad \text{ahol } \mathbf{h}_i = (h_{i0} \quad h_{i1} \quad \dots \quad h_{i(n-k)})$$

Egy hiba esetén $\Delta \mathbf{c}$ egyetlen 1-est (és $n-k-1$ db nullát) tartalmaz, ha az az egyetlen 1-es az i -edik helyen van,

$$\mathbf{s} = \Delta \mathbf{c} \cdot \mathbf{H}^T = \mathbf{h}_i$$

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

**Hamming-
kódok**

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egy számokból álló $GF(N)=\{0, 1, \dots, N-1\}$ halmaz véges test, vagy Galois-test, ha értelmezve van a t és $u \in V$ elemei között egy összeadás ($t + u \in GF(N)$) és egy szorzás ($t \cdot u \in GF(N)$) amelyekre:

1.)

- a) $t + u = u + t$ (az összeadás kommutatív)
- b) ha $s \in GF(N)$, $(s + t) + u = s + (t + u)$ (asszociatív)
- c) $\exists 0$, melyre $\forall t \in GF(N)$: $t + 0 = t$
- d) $\forall t \in GF(N)$ -re $\exists -t$, melyre $t + (-t) = 0$

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

**Hamming-
kódok**

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egy számokból álló $GF(N)=\{0, 1, \dots, N-1\}$ halmaz véges test, vagy Galois-test, ha értelmezve van a t és $u \in V$ elemei között egy összeadás ($t + u \in GF(N)$) és egy szorzás ($t \cdot u \in GF(N)$) amelyekre:

2.)

a) $t \cdot u = u \cdot t$ (a szorzás kommutatív)

b) ha $s \in GF(N)$, $(s \cdot t) \cdot u = s \cdot (t \cdot u)$
(asszociatív)

c) $\exists 1$, melyre $\forall t \in GF(N)$: $t \cdot 1 = t$

d) $\forall t \in GF(N)$ -re $\exists t^{-1}$, melyre
 $t \cdot (t^{-1}) = 1$

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egy számokból álló $GF(N)=\{0, 1, \dots, N-1\}$ halmaz véges test, vagy Galois-test, ha értelmezve van a t és $u \in V$ elemei között egy összeadás ($t + u \in GF(N)$) és egy szorzás ($t \cdot u \in GF(N)$) amelyekre:

3.)

- a) ha $s \in GF(N)$, $s \cdot (t + u) = s \cdot t + s \cdot u$
(+ és \cdot disztributív)
- b) $\forall t \in GF(N): t \cdot 0 = 0.$

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

**Hamming-
kódok**

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Példa: a $\{0,1\}$ halmaz a következő szorzó és összeadó táblával:

+	0	1
0	0	1
1	1	0

.	0	1
0	0	0
1	0	1

Ez a hagyományos összeadás és szorzás azzal a kitételrel, hogy ha az eredmény kivezetne a halmazból, akkor a 2-vel való osztás utáni **maradékát** vesszük.

Más N prímszámok maradékosztálya is véges számtestet alkot modulo N műveletekkel

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Inverz és ellentett elemet az 5-ös esethez hasonlóan:

- $-t = N - t$
- $A t^{-1}: t \cdot GF(N) = \{t \cdot 0 + t \cdot 1 + t \cdot 2 + \dots + t \cdot (N - 1)\}$ számok mindegyike más és más, így közülük az egyik biztosan 1 (az t inverze, amelyikkel összeszorozva az 1-et adja).

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egy $t \in GF(N)$ elem hatványait is lehet értelmezni, mint önmagával vett szorzatait: Rekurzív definícióval t n -edik hatványa:

- adott $t^1 = t$
- amíg $i < n$
- $t^{i+1} = t^i \cdot t$.

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A $t \in GF(N)$ elem rendje

$$\min_{t^\rho = 1} \rho$$

Az 1 rendje 1, a 0-nak nincs rendje.

Az a $t \in GF(N)$ elem, amelyre t első $N-1$ hatványa mind különböző a véges test primitíveleme.

Minden $s \in GF(N)$ előáll a primitívelem hatványaként.

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

**Hamming-
kódok**

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Nézzük a $GF(7)$ elemeinek szorzótábláját, inverzeit, hatványait, rendjeit és azt, hogy hogy állnak elő a primitívelemből:

	0	1	2	3	4	5	6	inverz
0	0	0	0	0	0	0	0	–
1	0	1	2	3	4	5	6	1
2	0	2	4	6	$8 \equiv 1$	$10 \equiv 3$	$12 \equiv 5$	4
3	0	3	6	$9 \equiv 2$	$12 \equiv 5$	$15 \equiv 1$	$18 \equiv 4$	5
4	0	4	$8 \equiv 1$	$12 \equiv 5$	$16 \equiv 2$	$20 \equiv 6$	$24 \equiv 3$	2
5	0	5	$10 \equiv 3$	$15 \equiv 1$	$20 \equiv 6$	$25 \equiv 4$	$30 \equiv 2$	3
6	0	6	$12 \equiv 5$	$18 \equiv 4$	$24 \equiv 3$	$30 \equiv 2$	$36 \equiv 1$	6

Minden „ \equiv ” jel modulo 7 ekvivalenciát jelent.

Véges számtestekről

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

**Hamming-
kódok**

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Nézzük a $GF(7)$ elemeinek szorzótábláját, inverzeit, hatványait, rendjeit és azt, hogy hogy állnak elő a primitívelemből:

t	t^2	t^3	t^4	t^5	t^6	rend	$5^?$
1	1	1	1	1	1	1	6
2	$4 \equiv 4$	$8 \equiv 1$	$16 \equiv 2$	$32 \equiv 4$	$64 \equiv 1$	3	4
3	$9 \equiv 2$	$27 \equiv 6$	$81 \equiv 4$	$243 \equiv 5$	$729 \equiv 1$	6	5
4	$16 \equiv 2$	$64 \equiv 1$	$256 \equiv 4$	$1024 \equiv 2$	$4096 \equiv 1$	3	2
5	$25 \equiv 4$	$125 \equiv 6$	$625 \equiv 2$	$3125 \equiv 3$	$15625 \equiv 1$	6	1
6	$36 \equiv 1$	$216 \equiv 6$	$1296 \equiv 1$	$7776 \equiv 6$	$46656 \equiv 1$	2	3

Minden „ \equiv ” jel modulo 7 ekvivalenciát jelent.

Nembináris Hamming-kód

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Nembináris Hamming-kódok esetén mind a tömörített üzenet, mind a kódszavak csak 0-n és 1-esen kívül más egész számokat is tartalmaznak: $\mathbf{b} \in \{0, 1, \dots, N-1\}^k$, $\mathbf{c} \in \{0, 1, \dots, N-1\}^n$, ahol N prím.

A csatorna által a \mathbf{v} -ben létrehozott (egyetlen) hiba nem csak 1 nagyságú lehet, így a pozícióján kívül a nagyságát is ki kell találni.

Írjuk fel a paritásmátrixot itt is

$$\mathbf{H}^T = \begin{pmatrix} \mathbf{h}_0 \\ \mathbf{h}_1 \\ \vdots \\ \mathbf{h}_{n-1} \end{pmatrix}, \quad \text{ahol } \mathbf{h}_i = (h_{i0} \quad h_{i1} \quad \dots \quad h_{i(n-k)})$$

alakban.

Nembináris Hamming-kód

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming- kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egyetlen hiba esetén a $\Delta \mathbf{c}$ hibavektor egyetlen nem nulla elemet (és $n-k-1$ db nullát) tartalmaz. Legyen a hiba nagysága Δc , és legyen az i -edik pozícióban. Ekkor a szindróma:

$$\mathbf{s} = \Delta \mathbf{c} \cdot \mathbf{H}^T = \Delta c \cdot \mathbf{h}_i$$

Ha \mathbf{H}^T sorainak \mathbf{h}_i -knek – első nem nulla eleme 1, akkor a szindróma első nem nulla eleme pont Δc lesz.

A szindrómát a hiba nagyságával elosztva kapott új vektor $(\mathbf{s}/\Delta c)$ \mathbf{H}^T -beli helye adja meg a hiba pozícióját.

Ciklikus kódok – ciklikus eltolás

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Egy $\mathbf{c} = (c_0, c_1, \dots, c_{n-2}, c_{n-1})$ vektor **ciklikus eltolján** az

$$S\mathbf{c} = (c_{n-1} \ c_0 \ c_1 \ \dots \ c_{n-2})$$

vektort értjük.

Egy K kód **ciklikus**, ha minden $\mathbf{c} \in K$ -ra $S\mathbf{c} \in K$: minden kódszó ciklikus eltolta is kódszó.

Rendeljük az egyes kódszavakhoz polinomokat a következő szabály szerint.

$$\mathbf{c} = (c_0 \ c_1 \ \dots \ c_{n-1})$$

$$c(t) = c_0 + c_1 t + c_2 t^2 + \dots + c_{n-1} t^{n-1}$$

Ebben a reprezentációban a ciklikus eltolás t -vel való modulo $(t^n - 1)$ szorzás.

Generátorpolinom

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Polinomos reprezentációban egy lineáris ciklikus kód kódszavai között van egy minimális fokszámú, de nem nulladrendű, amelynek a legmagasabb fokú kítaevője 1. Ez a polinom a kód **generátorpolinom**ja, fokszáma $n-k$. A generátorpolinom jele $g(t)$

Egy $c_i(t)$ polinom akkor és csak akkor kódszópolinom, ha a $g(t)$ maradék nélküli osztója $c_i(t)$ -nek, így

$$c_i(t) = \alpha_i(t) \cdot g(t)$$

Generátormátrix

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A generátormátrix előáll a generátorpolinom együtthatóiból, minden sora a generátorpolinom egy-egy ciklikus eltoltja:

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix}
 g_0 & g_1 & \dots & g_{n-k-1} & 1 & 0 & 0 & 0 & \dots & 0 \\
 0 & g_0 & g_1 & \dots & g_{n-k-1} & 1 & 0 & 0 & \dots & 0 \\
 0 & 0 & g_0 & g_1 & \dots & g_{n-k-1} & 1 & 0 & \dots & 0 \\
 \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\
 0 & 0 & \dots & 0 & g_0 & g_1 & \dots & g_{n-k-1} & 1 & 0 \\
 0 & 0 & \dots & 0 & 0 & g_0 & g_1 & \dots & g_{n-k-1} & 1
 \end{pmatrix}$$

$\underbrace{\hspace{15em}}_{k \text{ db nulla}}$

Paritásellenőrző polinom

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A generátorpolinom mindig osztója $t^n - 1$ -nek.

A $(t^n - 1)$ -nek minden irreducibilis osztópolinomja egy-egy ciklikus kód generátorpolinomja.

A $g(t)$ generátorpolinomú ciklikus kódok paritásellenőrző polinomja

$$h(t) = \frac{t^n - 1}{g(t)}$$

Ezzel a polinommal megszorozva minden érvényes kódszó 0-t ad (moduló $t^n - 1$)

$$c_i(t)h(t) = \alpha_i(t) \cdot g(t) \cdot h(t) =$$

$$= \alpha_i(t) \cdot (t^n - 1) \equiv 0 \pmod{t^n - 1}$$

Paritásellenőrző polinom

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

A nem nulla szindrómájú vektorokat táblázat alapján szokták javítani a legkisebb súlyú, velük azonos szindrómát adó hibapolinomokkal.

A táblázat a következőképpen épül fel:

- Meghatározzák az összes lehetséges hibapolinom szindrómáját
- Csoportosítják az azonos szindrómájú hibamintázatokat (mellékosztályok).
- Kiválasztják közülük a minimális súlyút, ezt a szindrómák szerint táblázatba foglalják.
- Az adott szindróma esetén mindig a szindróma hibamintázatai közül a minimális súlyúval javítanak.

Szisztematikus generálás

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

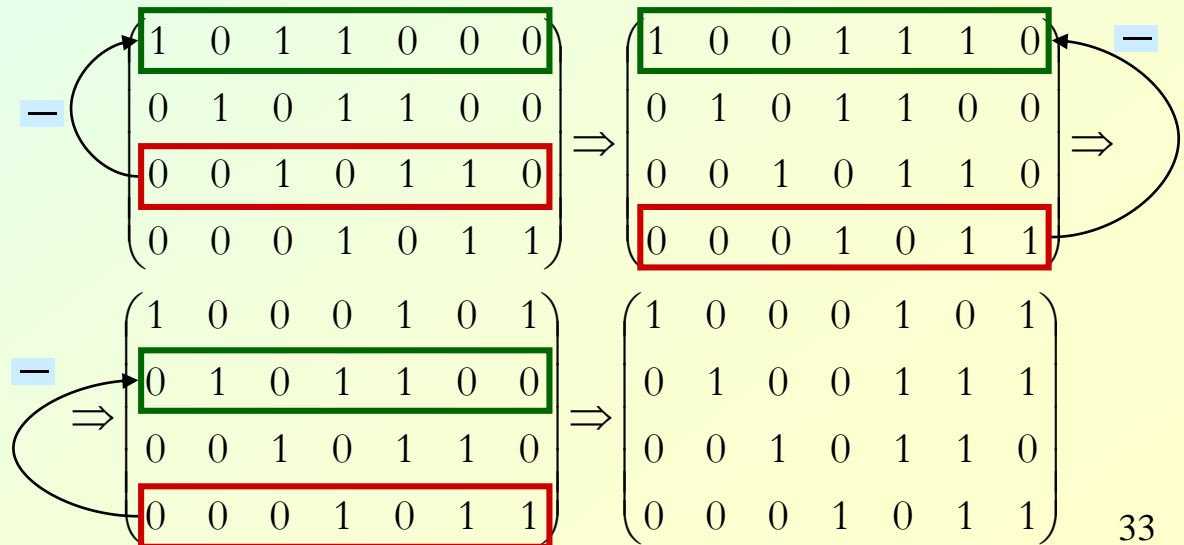
Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Megjegyzés: A ciklikus kódok generálhatók szisztematikusan, azaz minden ciklikus kódhoz létezik egy neki megfelelő szisztematikus kód szisztematikus generátormátrixszal.

A szisztematikus generátormátrix előáll egy ciklikus kód nem szisztematikus generátormátrixából úgy, hogy végrehajtjuk rajta a Gauss-elimináció lépéseit (balról jobbra, hogy egységmátrixot kapjunk a bal oldalra)

Példa:
 t^3+t^2+1
polinom-
ból
előállt
mátrix:

Szisztematikus generálás

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

Reed—
Solomon-
kódok

Adott üzenethez természetesen a két kód esetén más és más kódszó fog tartozni, csak a kódszavak halmaza lesz azonos.

A szisztematikus generált ciklikus kódok azonban könnyen dekódolhatók.

Reed—Solomon-kódok

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Legyen $t_0, t_1, t_2, \dots, t_{n-1}$ a $GF(N)$ véges test n darab különböző eleme, $n < N$.

A Reed—Solomon-kódok a

$\mathbf{b} = (b_0, b_1, \dots, b_{k-1})$ üzenethez azt a

$\mathbf{c} = (c_0, c_1, \dots, c_{n-1})$ kódszót rendelik

hozzá, amelynek a c_i komponensei a

$$c_i = b(t_i), \quad b(t) = b_0 + b_1 t + b_2 t^2 + \dots + b_{k-1} t^{k-1}$$

formula szerint állnak elő. A t_i generálóelemek kiválasztása határozza meg a kódot.

Generálóelemek

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A kód generátormátrixa:

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & \dots & 1 \\ t_0 & t_1 & \dots & t_{n-1} \\ t_0^2 & t_1^2 & \dots & t_{n-1}^2 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ t_0^{k-1} & t_1^{k-1} & \dots & t_{n-1}^{k-1} \end{pmatrix}$$

Maximális távolság

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Egy (n, k) paraméterű Reed—Solomon-kód kódtávolsága $d_{\min} = n - k + 1$, azaz a kódra a Singleton-korlátban egyenlőség teljesül, tehát a Reed—Solomon-kódok maximális távolságúak (MDS-ek).

Ha $d_{\min} = n - k + 1$, akkor a kód **legfeljebb**
 $n - k$ hibát tud jelezni,
 $n - k$ törléses és
 $(n - k) / 2$ egyszerű hibát tud javítani.

Egyetlen generálóelem

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Legyen $\mathcal{G} \in GF(N)$ rendje legalább n . ($\mathcal{G} \neq 0$)

Ekkor \mathcal{G} -nak a 0-diktól az $n-1$ -edikig
terjedő hatványai mind különbözőek

lesznek, ezek lehetnek a Reed—

Solomon-kódot létrehozó $t_i \in GF(N)$

véges testbeli elemek:

$$t_0 = \mathcal{G}^0 = 1; \quad t_1 = \mathcal{G}^1 = \mathcal{G}; \quad t_2 = \mathcal{G}^2; \quad \dots \quad t_{n-1} = \mathcal{G}^{n-1}.$$

A generátormátrix ezekkel:

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & \dots & 1 \\ 1 & \mathcal{G} & \mathcal{G}^2 & \dots & \mathcal{G}^{n-1} \\ 1 & \mathcal{G}^2 & \mathcal{G}^4 & \dots & \mathcal{G}^{(n-1)2} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & \mathcal{G}^{k-1} & \mathcal{G}^{2(k-1)} & \dots & \mathcal{G}^{(n-1)(k-1)} \end{pmatrix}$$

Egyetlen generálóelem

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A $g \in GF(N)$ generáló elemmel definiált

Reed—Solomon-kód a

$\mathbf{b} = (b_0, b_1, \dots, b_{k-1})$ üzenethez azt a

$\mathbf{c} = (c_0, c_1, \dots, c_{n-1})$ kódszót rendel
hozzá, amelynek a c_i komponensei:

$$c_i = b(g^i) = b_0 + b_1 g^i + b_2 g^{i \cdot 2} + \dots + b_{k-1} g^{i(k-1)}$$

avagy

$$c_i = \sum_{j=0}^{k-1} b_j \cdot (g^i)^j, \quad i = 0, 1, 2, \dots, n-1.$$

Egyetlen generálóelem

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A \mathbf{c} kódszóhoz, melynek komponensei:

$$c_i = \sum_{j=0}^{k-1} b_j \cdot (g^i)^j, \quad i = 0, 1, 2, \dots, n-1.$$

a ciklikus kódoknál megszokott módon polinomokat lehet rendelni:

$$c(t) = c_0 + c_1 t + c_2 t^2 + \dots + c_{n-1} t^{n-1} = \sum_{i=0}^{n-1} c_i t^i$$

ami c_i kifejezését beírva:

$$c(t) = \sum_{i=0}^{n-1} \sum_{j=0}^{k-1} b_j g^{ij} \cdot t^i.$$

alakú lesz.

Paritás egyenletek

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Helyettesítsünk be a $\mathfrak{g}^\ell \in GF(N)$ elemeket $\ell = 0, 1, \dots, n - k$ -ra a Reed—Solomon-kód egyes kódszavaihoz rendelt polinomokba:

$$c(\mathfrak{g}^\ell) = \sum_{i=0}^{n-1} \sum_{j=0}^{k-1} b_j \mathfrak{g}^{ij} \cdot (\mathfrak{g}^\ell)^i = \sum_{j=0}^{k-1} b_j \sum_{i=0}^{n-1} \mathfrak{g}^{i(j+\ell)}$$

Mivel $0 < \ell \leq n - k$, és $0 \leq j \leq k - 1$,
 $0 < j + \ell \leq n - 1$. Mivel \mathfrak{g} legalább n -edrendű elem $GF(N)$ -ben,

$$\mathfrak{g}^{j+\ell} \neq 1$$

Így a mértani sor összegképlete szerint:

$$\sum_{i=0}^{n-1} \mathfrak{g}^{i(j+\ell)} = \sum_{i=0}^{n-1} (\mathfrak{g}^{j+\ell})^i = \frac{(\mathfrak{g}^{j+\ell})^n - 1}{\mathfrak{g}^{j+\ell} - 1} = \frac{(\mathfrak{g}^n)^{j+\ell} - 1}{\mathfrak{g}^{j+\ell} - 1}$$

Paritás egyenletek

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

$$c(\mathcal{G}^\ell) = \sum_{i=0}^{n-1} \sum_{j=0}^{k-1} b_j \mathcal{G}^{ij} \cdot (\mathcal{G}^\ell)^i = \sum_{j=0}^{k-1} b_j \sum_{i=0}^{n-1} \mathcal{G}^{i(j+\ell)}$$

A mértani sor összegképlete szerint:

$$\sum_{i=0}^{n-1} \mathcal{G}^{i(j+\ell)} = \sum_{i=0}^{n-1} (\mathcal{G}^{(j+\ell)})^i = \frac{(\mathcal{G}^{(j+\ell)})^n - 1}{\mathcal{G}^{(j+\ell)} - 1} = \frac{(\mathcal{G}^n)^{(j+\ell)} - 1}{\mathcal{G}^{(j+\ell)} - 1}$$

mivel $\mathcal{G}^n = 1$, a számláló 0, így

$$c(\mathcal{G}^\ell) = 0, \quad \ell = 1, \dots, n - k \text{-ra.}$$

Ezek a Reed—Solomon-kód

paritás egyenletei.

Paritás egyenletek

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

$$A c (\mathcal{G}^\ell) = 0, \quad \ell = 1, 2, \dots, n - k$$

paritás egyenletek alternatív leírása:

$$\sum_{j=0}^{n-1} c_j (\mathcal{G}^\ell)^j = 0, \quad \ell = 1, 2, \dots, n - k.$$

$A c (\mathcal{G}^\ell) = 0$ azt jelenti, hogy minden egyes kódszó polinomjában szerepelnek a

$$(t - \mathcal{G}^\ell), \quad \ell = 1, 2, \dots, n - k.$$

gyöktényezők, azaz minden egyes kódszó előáll a

$$c_j(t) = \beta_j(t) \cdot \prod_{\ell=0}^{n-k} (t - \mathcal{G}^\ell), \quad j = 0, 1, 2, \dots, k - 1.$$

alakban.

Paritás egyenletek

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A Reed—Solomon-kódok minden egyes
kódszava előáll a

$$c_j(t) = \beta_j(t) \cdot \prod_{\ell=0}^{n-k} (t - \mathcal{G}^\ell), \quad j = 0, 1, 2, \dots, k-1.$$

alakban.

A Reed—Solomon-kódok tehát
tulajdonképpen **ciklikus kódok**,
melyeknek a generátorpolinomja

$$g(t) = \prod_{\ell=0}^{n-k} (t - \mathcal{G}^\ell).$$

Generátorpolinom

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A Reed—Solomon-kódukhhoz rendelhető, a $(t^n - 1)$ polinommal meghatározott **ciklikus kód** generátorpolinomja tehát gyöktényezős alakban:

$$g(t) = (t - \vartheta) \cdot (t - \vartheta^2) \cdot \dots \cdot (t - \vartheta^{n-k})$$

A $(t^n - 1)$ „alap”-polinom gyökei a ϑ^i -ek, $i=0, 1, \dots, n-1$, tehát $g(t)$ gyökei $t^n - 1$ -nek is gyökei lesznek, így $g(t)$ valóban osztója lesz $t^n - 1$ -nek.

A ϑ^i -ek közül az 1-től $n-k$ -ig terjedő hatványokból alkotott gyöktényezők alkotják a generátorpolinomot: a többi adja a paritásellenőrző polinomot.

Paritásellenőrzés

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A paritásellenőrző polinom tehát :

$$h(t) = \frac{t^n - 1}{g(t)} =$$

$$= (t - \alpha^{n-k+1}) \cdot (t - \alpha^{n-k+2}) \cdot \dots \cdot (t - \alpha^{n-1}) \cdot (t - \alpha^n)$$

A $\alpha \in GF(N)$ generálóelemmel definiált

Reed—Solomon-kód paritásellenőrző
mátrixa

$$\mathbf{H}^T = \begin{pmatrix} 1 & 1 & \dots & 1 \\ \alpha & \alpha^2 & \dots & \alpha^{n-k} \\ \alpha^2 & \alpha^4 & \dots & \alpha^{(n-k) \cdot 2} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \alpha^{n-1} & \alpha^{2(n-1)} & \dots & \alpha^{(n-k) \cdot (n-1)} \end{pmatrix}$$

belátható,
hogy
 $\mathbf{G} \cdot \mathbf{H}^T = 0$, így
az állítás
ellenőriz-
hető.

A hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A paritásellenőrző mátrix:

$$\mathbf{H}^T = \begin{pmatrix} 1 & 1 & \dots & 1 \\ \mathcal{G} & \mathcal{G}^2 & \dots & \mathcal{G}^{n-k} \\ \mathcal{G}^2 & \mathcal{G}^4 & \dots & \mathcal{G}^{(n-k) \cdot 2} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \mathcal{G}^{n-1} & \mathcal{G}^{2(n-1)} & \dots & \mathcal{G}^{(n-k) \cdot (n-1)} \end{pmatrix}$$

Ebből a szindróma: $\mathbf{s} = \Delta \mathbf{c} \cdot \mathbf{H}^T$

Elemenként kifejtve: $s_j = \sum_{i=0}^{n-1} \Delta c_i \mathcal{G}^{ij}$

Ismerve a szindróma $n-k$ elemét, ennek az egyenletrendszernek kell a legkisebb súlyú $\Delta \mathbf{c}$ megoldását megkeresni

Törléses hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Törléses hibák esetén ismerjük azt, hogy $\Delta \mathbf{c}$ mely komponensei biztosan 0-k és melyek nem azok.

A 0 elemek a \mathbf{H}^T bármely oszlopával összeszorozva 0 járulékot adnak, így a velük azonos sorszámú sorokat törölhetjük \mathbf{H}^T -ből.

Összesen legfeljebb $n-k$ nem nulla elem van $\Delta \mathbf{c}$ -ben, így legfeljebb $n-k$ sora marad a csonkolt \mathbf{H}^T -nek. Eleve csak $n-k$ oszlopa volt, így négyzetes mátrix marad.

Legyen a csonkolt paritásellenőrző mátrix $\tilde{\mathbf{H}}^T$
Húzzuk ki $\Delta \mathbf{c}$ -ből is a 0 elemeket, az így kapott vektor: $\Delta \tilde{\mathbf{c}}$

Törléses hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A kapott

$$\Delta\tilde{\mathbf{c}} \cdot \tilde{\mathbf{H}}^T = \mathbf{s}$$

avagy

$$\tilde{H}_{00} \cdot \Delta\tilde{c}_0 + \dots + \tilde{H}_{n-k-1 0} \cdot \Delta\tilde{c}_{n-k-1} = s_0$$

$$\tilde{H}_{01} \cdot \Delta\tilde{c}_0 + \dots + \tilde{H}_{n-k-1 1} \cdot \Delta\tilde{c}_{n-k-1} = s_1$$

⋮

$$\tilde{H}_{0n-k-1} \Delta\tilde{c}_0 + \dots + \tilde{H}_{n-k-1 n-k-1} \Delta\tilde{c}_{n-k-1} = s_{n-k-1}$$

$n-k$ változós egyenletrendszer megoldható.

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A Reed—Solomon-kódok $v < (n-k)/2$ egyszerű hibát tudnak javítani.

Tegyük fel, hogy az ℓ -edik helyen van hiba.

Ekkor minden

$$s_j = \sum_{i=0}^{n-1} \Delta c_i \mathcal{G}^{ij}$$

egyenletben szerepel egy-egy nem 0 tag:

$$\Delta c_\ell (\mathcal{G}^\ell)^j$$

\mathcal{G}^ℓ -ből egyértelműen megadható a hiba helye, csak meg kell keresni, hogy hányadik hatványa \mathcal{G} -nak.

A \mathcal{G}^ℓ mennyiség a **hibahely-lokátor**

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Legyen

$$L(t) = \prod_{i=1}^v (1 - \mathcal{G}^{\ell_i} \cdot t) = 1 + L_1 t + \dots + L_v t^v$$

a **hibahely-polinom**, melynek gyökei a **hibahely-lokátorok inverzei**.

Ha meg tudjuk határozni $L(t)$ -t, akkor

- a gyökeit ki tudjuk számolni
- meg tudjuk adni a gyökök inverzét, azaz a hibahely-lokátorokat
- meg tudjuk keresni, hogy azok \mathcal{G} hányadik hatványai, azaz meg tudjuk adni, hol vannak hibák

Ha a hibák helyét ismerjük, akkor törléses hibákat kell javítani, azt meg láttuk hogyan kell.

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

L -re igaz, hogy

$$L(\mathcal{G}^{-\ell}) = 0$$

Szorozzuk mindkét oldalt $\Delta c_\ell \cdot (\mathcal{G}^\ell)^{v+j}$ -nel

$$\Delta c_\ell \cdot (\mathcal{G}^\ell)^{v+j} L(\mathcal{G}^{-\ell}) = 0$$

Összegezzünk $\ell=1, 2, \dots, v$ -re

$$\sum_{\ell=1}^v \Delta c_\ell \cdot (\mathcal{G}^\ell)^{v+j} L(\mathcal{G}^{-\ell}) = 0$$

Helyettesítsük be $L(t) = 1 + L_1 t + \dots + L_v t^v$ polinom
egyelőre ismeretlen együtthatóit:

$$\sum_{\ell=1}^v \Delta c_\ell \cdot (\mathcal{G}^\ell)^{v+j} \left(1 + L_1 \cdot \mathcal{G}^{-\ell} + \dots + L_v \cdot (\mathcal{G}^{-\ell})^v \right) = 0$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

$$\sum_{\ell=1}^v \Delta C_{\ell} \cdot (\mathcal{G}^{\ell})^{v+j} \left(1 + L_1 \cdot \mathcal{G}^{-\ell} + \dots + L_v \cdot (\mathcal{G}^{-\ell})^v \right) = 0$$

Szétszorozva \mathcal{G} hatványait:

$$\sum_{\ell=1}^v \Delta C_{\ell} \left(\underbrace{1 \cdot (\mathcal{G}^{\ell})^{v+j}}_{\downarrow} + L_1 \cdot \underbrace{(\mathcal{G}^{\ell})^{v+j-1}}_{\downarrow} + \dots + L_v \cdot \underbrace{(\mathcal{G}^{\ell})^j}_{\downarrow} \right) = 0$$

$$\sum_{\ell=1}^v \Delta C_{\ell} (\mathcal{G}^{\ell})^{v+j} \quad L_1 \cdot \sum_{\ell=1}^v \Delta C_{\ell} (\mathcal{G}^{\ell})^{v+j-1} \quad L_v \cdot \sum_{\ell=1}^v \Delta C_{\ell} (\mathcal{G}^{\ell})^j$$

$$= S_{v+j}$$

$$= L_1 \cdot S_{v+j-1}$$

$$= L_v \cdot S_j$$

A szindróma a következő volt:

$$S_j = \sum_{i=1}^v \Delta C_i \mathcal{G}^{ij}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Így kaptunk egy egyenletrendszert $L(t)$ együtthatóira, amelyben csak a szindróma szerepel:

$$1 \cdot s_{v+j} + L_1 \cdot s_{v+j-1} + \dots + L_v \cdot s_j = 0$$

ahol j lehet $0, 1, \dots, v$.

A szindróma legmagasabb indexszel a $j+v$ -vel fordul elő az egyenletrendszerben, ami legfeljebb $2v$ lehet, ami nem haladja meg \mathbf{s} komponenseinek a számát. (Hiszen legfeljebb $(n-k)/2$ egyszerű hiba javítható, a szindróma meg $n-k$ komponensű.)

Az egyenletrendszer tehát mindig felírható.

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Legyen $g = 6$, a $GF(11)$ véges test tizedrendű
eleme $A \in GF(11)$ elemeinek az első 10
hatványa:

g	g^2	g^3	g^4	g^5	g^6	g^7	g^8	g^9	g^{10}
2	4	8	5	10	9	7	3	6	1
3	9	5	4	1	3	9	5	4	1
4	5	9	3	1	4	5	9	3	1
5	3	4	9	1	5	3	4	9	1
6	3	7	9	10	5	8	4	2	1
7	5	2	3	10	4	6	9	8	1
8	9	6	4	10	3	2	5	7	1
9	4	3	5	1	9	4	3	5	1
10	1	10	1	10	1	10	1	10	1

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Legyen $\mathcal{Q} = 6$, a $GF(11)$ véges test feletti $(10,6)$ paraméterű Reed—Solomon-kód generáló eleme. A generátormátrix:

$$\mathbf{G} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 6 & 3 & 7 & 9 & 10 & 5 & 8 & 4 & 2 \\ 1 & 3 & 9 & 5 & 4 & 1 & 3 & 9 & 5 & 4 \\ 1 & 7 & 5 & 2 & 3 & 10 & 4 & 6 & 9 & 8 \\ 1 & 9 & 4 & 3 & 5 & 1 & 9 & 4 & 3 & 5 \\ 1 & 10 & 1 & 10 & 1 & 10 & 1 & 10 & 1 & 10 \end{pmatrix}$$

A $(0 \ 2 \ 6 \ 7 \ 1 \ 1)$ üzenet által létrehozott kódszó:

$$\mathbf{c} = (6 \ 10 \ 1 \ 5 \ 3 \ 8 \ 0 \ 5 \ 6 \ 0)$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Legyen $\mathcal{Q} = 6$, a $GF(11)$ véges test feletti $(10,6)$ paraméterű Reed—Solomon-kód generáló eleme.

A paritásellenőrző mátrix:

$$\mathbf{H}^T = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 6 & 3 & 7 & 9 \\ 3 & 9 & 5 & 4 \\ 7 & 5 & 2 & 3 \\ 9 & 4 & 3 & 5 \\ 10 & 1 & 10 & 1 \\ 5 & 3 & 4 & 9 \\ 8 & 9 & 6 & 4 \\ 4 & 5 & 9 & 3 \\ 2 & 4 & 8 & 5 \end{pmatrix}$$

A $(6 \ 10 \ 7 \ 5 \ 0 \ 8 \ 0 \ 5 \ 6 \ 0)$ vett vektorból kapott szindróma:

$$\begin{aligned} &(233 \ 108 \ 230 \ 141) \equiv \\ &\equiv (2 \ 9 \ 10 \ 9). \end{aligned}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Dekódoljuk a $\mathcal{S} = 6$ generáló elemű, $GF(11)$ feletti $(10,6)$ Reed—Solomon-kód kódszavából torzult $(6 \ 10 \ 7 \ 5 \ 0 \ 8 \ 0 \ 5 \ 6 \ 0)$ vektort. A szindróma: **$(2 \ 9 \ 10 \ 9)$** .

$$1 \cdot s_{v+j} + L_1 \cdot s_{v+j-1} + \dots + L_v \cdot s_j = 0$$

alkalmazása $j=0$ és 1 -re:

$$s_2 + L_1 \cdot s_1 + L_2 \cdot s_0 = 0$$

$$s_3 + L_1 \cdot s_2 + L_2 \cdot s_1 = 0$$

azaz

$$10 + L_1 \cdot 9 + L_2 \cdot 2 = 0$$

$$9 + L_1 \cdot 10 + L_2 \cdot 9 = 0 \Rightarrow 9 + L_1 \cdot 10 =$$

$$= L_2 \cdot (-9) \equiv L_2 \cdot 2 \pmod{11}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Dekódoljuk a $\mathcal{R} = 6$ generáló elemű, $GF(11)$ feletti $(10,6)$ Reed—Solomon-kód kódszavából torzult $(6 \ 10 \ 7 \ 5 \ 0 \ 8 \ 0 \ 5 \ 6 \ 0)$ vektort.

$$\Rightarrow 9 \cdot 6 + L_1 \cdot 10 \cdot 6 = L_2$$

$$L_2 = 10 + 5L_1$$

$$\begin{aligned} 10 + L_1 \cdot 9 + L_2 \cdot 2 = 0 &\Rightarrow 10 + L_1 \cdot 9 + (10 + 5L_1) \cdot 2 = 0 \\ 9 + L_1 \cdot 10 + L_2 \cdot 9 = 0 & \qquad \qquad \qquad 8 + L_1 \cdot 8 = 0 \end{aligned}$$

$$L_1 = -1 \equiv 10 \pmod{11}$$

$$L_2 = 10 + 5 \cdot 10 \equiv 5 \pmod{11}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Dekódoljuk a $\mathcal{R} = 6$ generáló elemű, $GF(11)$ feletti $(10,6)$ Reed—Solomon-kód kódszavából torzult $(6 \ 10 \ 7 \ 5 \ 0 \ 8 \ 0 \ 5 \ 6 \ 0)$ vektort.

A hibahelypolinom:

$$L(t) = L_2 \cdot t^2 + L_1 \cdot t + 1 = 5t^2 + 10t + 1$$

Gyökei: 4 és 5:

$$L(4) = 5 \cdot 4^2 + 10 \cdot 4 + 1 = 121 \equiv 0 \pmod{11}$$

$$L(5) = 5 \cdot 5^2 + 10 \cdot 5 + 1 = 176 \equiv 0 \pmod{11}$$

Inverzeik: $4^{-1} \equiv 3 \pmod{11}$, és $5^{-1} \equiv 9 \pmod{11}$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

g	g^2	g^3	g^4	g^5	g^6	g^7	g^8	g^9	g^{10}
2	4	8	5	10	9	7	3	6	1
3	9	5	4	1	3	9	5	4	1
4	5	9	3	1	4	5	9	3	1
5	3	4	9	1	5	3	4	9	1
6	3	7	9	10	5	8	4	2	1
7	5	2	3	10	4	6	9	8	1
8	9	6	4	10	3	2	5	7	1
9	4	3	5	1	9	4	3	5	1
10	1	10	1	10	1	10	1	10	1

A hibák tehát a 2. és 4. helyen vannak.

$$4^{-1} \equiv 3 \pmod{11}, \text{ és } 5^{-1} \equiv 9 \pmod{11}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A hibák tehát a 2. és 4. helyen vannak.

A csonkolt
paritás-
ellenőrző
mátrix:

$$\mathbf{H}^T = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 6 & 3 & 7 & 9 \\ 3 & 9 & 5 & 4 \\ 7 & 5 & 2 & 3 \\ 9 & 4 & 3 & 5 \\ 10 & 1 & 10 & 1 \\ 5 & 3 & 4 & 9 \\ 8 & 9 & 6 & 4 \\ 4 & 5 & 9 & 3 \\ 2 & 4 & 8 & 5 \end{pmatrix}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A hibák tehát a 2. és 4. helyen vannak.

A csonkolt
paritás-
ellenőrző
mátrix:

$$\tilde{\mathbf{H}}^T = \begin{pmatrix} 3 & 9 & 5 & 4 \\ 9 & 4 & 3 & 5 \end{pmatrix}$$

A csonkolt hibavektor: $\Delta\tilde{\mathbf{c}} = (\Delta c_2 \quad \Delta c_4)$

A szindróma (2 9 10 9) volt,

$$\tilde{H}_{00} \cdot \Delta\tilde{c}_0 + \dots + \tilde{H}_{n-k-1 0} \cdot \Delta\tilde{c}_{n-k-1} = s_0$$

$$\tilde{H}_{01} \cdot \Delta\tilde{c}_0 + \dots + \tilde{H}_{n-k-1 1} \cdot \Delta\tilde{c}_{n-k-1} = s_1$$

⋮

$$\tilde{H}_{0n-k-1} \Delta\tilde{c}_0 + \dots + \tilde{H}_{n-k-1 n-k-1} \Delta\tilde{c}_{n-k-1} = s_{n-k-1}$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

A hibák tehát a 2. és 4. helyen vannak.

A csonkolt
paritás-
ellenőrző
mátrix:

$$\tilde{\mathbf{H}}^T = \begin{pmatrix} 3 & 9 & 5 & 4 \\ 9 & 4 & 3 & 5 \end{pmatrix}$$

A csonkolt hibavektor: $\Delta\tilde{\mathbf{c}} = (\Delta c_2 \quad \Delta c_4)$

A szindróma (2 9 10 9) volt,

$$\tilde{H}_{00} \cdot \Delta c_2 + \tilde{H}_{10} \cdot \Delta c_4 = s_0$$

$$\tilde{H}_{01} \cdot \Delta c_2 + \tilde{H}_{11} \cdot \Delta c_4 = s_1$$

$$\tilde{H}_{02} \cdot \Delta c_2 + \tilde{H}_{12} \cdot \Delta c_4 = s_2$$

$$\tilde{H}_{03} \cdot \Delta c_2 + \tilde{H}_{13} \cdot \Delta c_4 = s_3$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Behelyettesítés után:

$$3 \cdot \Delta C_2 + 9 \cdot \Delta C_4 = 2$$

$$9 \cdot \Delta C_2 + 4 \cdot \Delta C_4 = 9$$

$$5 \cdot \Delta C_2 + 3 \cdot \Delta C_4 = 10$$

$$4 \cdot \Delta C_2 + 5 \cdot \Delta C_4 = 9$$

$$\Delta C_2 + 3 \cdot \Delta C_4 = 8$$

$$\Delta C_2 + 9 \cdot \Delta C_4 = 1$$

$$\Delta C_2 + 5 \cdot \Delta C_4 = 2$$

$$\Delta C_2 + 4 \cdot \Delta C_4 = 5$$

$$\cdot 3^{-1} \equiv \cdot 4$$

$$\cdot 9^{-1} \equiv \cdot 5$$

$$\cdot 5^{-1} \equiv \cdot 9$$

$$\cdot 4^{-1} \equiv \cdot 3$$

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Átrendezve:

$$\Delta C_2 = 8 - 3 \cdot \Delta C_4 \equiv 8 + 8 \cdot \Delta C_4$$

$$\Delta C_2 = 1 - 9 \cdot \Delta C_4 \equiv 1 + 2 \cdot \Delta C_4$$

$$\Delta C_2 = 2 - 5 \cdot \Delta C_4 \equiv 2 + 6 \cdot \Delta C_4$$

$$\Delta C_2 = 5 - 4 \cdot \Delta C_4 \equiv 5 + 7 \cdot \Delta C_4$$

$$8 + 8 \cdot \Delta C_4 = 1 + 2 \cdot \Delta C_4$$

$$6 \cdot \Delta C_4 = 1 - 8 \equiv 1 + 3$$

$$\Delta C_4 = 4/6 \equiv 4 \cdot 2 = 8$$

$$\Delta C_2 = 1 + 2 \cdot 8 \equiv 6$$

A többi egyenletbe behelyettesítve az eredmény ellenőrizhető.

Egyszerű hibák javítása

Blokk-kódok

Shannon
hírközlési
modellje

Kódtávolság

Lineáris blokk-
kódok

Generátor-
mátrix

Paritásmátrix,
szindróma

Hamming-
kódok

Ciklikus kódok

**Reed—
Solomon-
kódok**

Dekódoljuk a $\mathcal{R} = 6$ generáló elemű, $GF(11)$ feletti $(10,6)$ Reed—Solomon-kód kódszavából torzult $(6\ 10\ \mathbf{7}\ 5\ \mathbf{0}\ 8\ 0\ 5\ 6\ 0)$ vektort.

A hibavektor komponensei:

$$\Delta C_2 = 6$$

$$\Delta C_4 = 8$$

A javított kódszó:

$(6\ 10\ \mathbf{1}\ 5\ \mathbf{3}\ 8\ 0\ 5\ 6\ 0)$